

Državni izpitni center

SESSIONE PRIMAVERILE

GEOGRAFIA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Giovedì, 1 giugno 2023

MATURITÀ GENERALE

Ital. moder. različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ reke / tekoče vode / reke in potoki ♦ led / led in sneg / ledeniki ♦ mokrišča / močvirja / barje 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ prosta talna voda / podtalnica / talna voda	Za dva opisa 1 točka, za en opis 0 točk.
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ je enostavno dostopna / jo je enostavno izrabljati / je blizu površja ♦ se obnavlja ♦ ima samočistilno sposobnost / se sama prečiščuje ♦ je vir pitne vode / je pitna / zaloge pitne vode ♦ je sladka ♦ je primerna za namakanje ♦ v sušnem delu leta napaja reke 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker se bo v jezeru nalagalo / odlagalo vedno več sedimentov, bo količina vode manjšala. ♦ Količina vode se bo zmanjšala, ker se bo jezero polnilo z usedlinami / ker se bo vanj iz okolice spirala preperina / ker ga bodo reke / potoki zapolnili s sedimenti. ♦ Količina vode bo manjša, ker se bo jezero spremenilo v mokrišče / ker bo jezero izginilo. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ A 	
	1	♦ med 33 in 36 ‰ / promilov / promili / g/kg / g/l / ppt	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Teče (od severa) proti jugu / proti ekvatorju / proti nižjim geografskim širinam, ker je zaradi trka ob obalo spremenil smer. ♦ Teče (od severa) proti jugu / ekvatorju / proti nižjim geografskim širinam zaradi odklonske / Coriolisove sile. ♦ V teh geografskih širinah tečejo morski tokovi od zahoda proti vzhodu in zaradi trka ob obalo je morski tok na območju, označenem s črko A 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

		(Kalifornijski morski tok), usmerjen proti jugu. ♦ Ker je morski tok hladen, teče od severa proti jugu / od višjih k nižjim geografskim širinam / proti ekvatorju.	
--	--	---	--

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ iglasti gozd / tajga / borealni gozd	
	1	♦ prsti vlažnih tropskih in subtropskih območij / rdečkasto rumene prsti vročih in vlažnih predelov / feralsoli / rdeče rumene prsti / rdečkasto rumene prsti	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ preperela / razpadla matična / kamninska podlaga / preperina / preperelina	
	1	ena od: ♦ izpiranje (mineralnih / organskih snovi) ♦ eluviacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ govedoreja	
	1	ena od: ♦ S krčenjem amazonskega (pra)gozda se povečuje delež ogljikovega dioksida v atmosferi (zmanjša ponor ogljikovega dioksida iz atmosfere), kar prispeva k dvigu povprečnih temperatur / učinku tople grede / povečuje število ekstremnih vremenskih pojavov. ♦ Večino novih površin pridobivajo s požiganjem gozda, s čimer se neposredno poveča delež ogljikovega dioksida / toplogrednih plinov v atmosferi / to pa prispeva k višanju temperatur / pogostejšemu pojavljanju ekstremnih vremenskih situacij. ♦ Govedorejske farme, ki nadomestijo amazonski (pra)gozd, povečajo izpuste metana v ozračje / prispevajo k učinku tople grede / višajo povprečne temperature.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Zaradi (visokotravne) stepe / stepskega rastlinstva je v prsti veliko organskih snovi / humusa / je bolj rodovitna. ♦ Travnške rastline se vsako leto razgradijo / hitro preperevajo, zato je posledično prst bogata z organskimi snovmi / humusom / ima debel humozni horizont / je bolj rodovitna.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ 15	
	1	ena od: ♦ veliko mladega prebivalstva ♦ nižja povprečna starost ♦ (hitra) rast prebivalstva ♦ demografska eksplozija ♦ prenaseljenost ♦ naraščanje gostote prebivalstva	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ K ♦ Z ♦ K ♦ O	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ azijski Američani / Azijci / prebivalci azijskega porekla	
	1	ena od: ♦ Kitajska ♦ Indija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ islam / muslimanska vera	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	ena od: ♦ Ker vera / islam prepoveduje uživanje svinjine, nimajo prašičereje / svinjereje / se ukvarjajo z drugimi vrstami živinoreje. ♦ Ker vera / islam prepoveduje uživanje alkohola, je manj vinogradništva ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi bojzani pred izgubo vpliva so priseljenci / manjšinsko prebivalstvo uvedli apartheid / politiko rasnega razlikovanja. ♦ Zaradi uvedbe apartheida / politike rasnega razlikovanja je bilo avtohtono / večinsko prebivalstvo odrinjeno od političnega odločanja. ♦ Uvedba apartheida / politike rasnega razlikovanja je povzročila zatiranje avtohtonega / večinskega prebivalstva / je močno zmanjšala temeljne pravice avtohtone večine. ♦ Ukinitvev apartheida / politike rasnega razlikovanja (v letu 1994) je formalno izenačila status obeh skupin prebivalstva. ♦ Z ustanovitvijo bantustanov so ločili domače in priseljeno prebivalstvo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Litva	
	1	♦ Moskva	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Bodensko (jezero)	
	1	ena od: ♦ večja vlažnost zraka / večja količina padavin ♦ pogost pojav megle ♦ višje temperature pozimi ♦ oddajanje akumulirane toplote pozimi ♦ bolj blago podnebje / manjše temperaturne amplitude ♦ večja vetrovnost	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ NE ♦ NE ♦ DA	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ med 29 in 31° C	
	1	ena od: ♦ Temperaturna amplituda na sliki 6 je višja zato, ker kraj leži v notranjosti kontinenta / je bolj oddaljen od oceana. ♦ Ker se kontinent poleti močno segreje / pozimi ohladi, je letna temperaturna amplituda na sliki 6 večja.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk. Upoštevamo tudi rešitve, ki pojasnjujejo nižjo temperaturno amplitudo na sliki 7.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na višjih nadmorskih višinah je daljša smučarska sezona. ♦ Zaradi nižjih temperaturah na višjih nadmorskih višinah se ohranja snežna odeja dlje časa / je več snežnih padavin / je omogočeno izdelovanje umetnega snega / se podaljša smučarska sezona. ♦ Na osojnem pobočju / senčni legi / zavetrni legi se sneg zadržuje dlje, zato je smučarska sezona tam daljša. ♦ Zaradi človekovega delovanja se dviga temperatura / prihaja do segrevanja ozračja / učinka tople grede. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Upoštevamo tudi rešitve, ki pojasnjujejo vpliv reliefa / nadmorske višine / ekspozicije na krajšo smučarsko sezono.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ A	
	1	♦ Norveška	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ plitvo morje ♦ odsotnost vetrnih ovir / uravnan relief ♦ stalni / zahodni veter ♦ dovolj visoka hitrost vetra / velika vetrovnost 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ promet / pomorski (morski) / ladijski / vodni promet ♦ industrija ♦ pristaniška dejavnost ♦ ladjedelništvo ♦ pomorstvo 	
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ dobra infrastruktura / povezava ♦ dobra prometna infrastruktura ♦ z rečnimi kanali povezana pristanišča (reke) / deli pristanišča ♦ rečni kanali ♦ širše evropske povezave ♦ kolonialna preteklost / kolonije ♦ politična / finančna podpora / tradicija ♦ bližina avtocest ♦ terminali za pretovarjanje tovara ♦ transportna podjetja ♦ nove pristaniške površine v morju ♦ dobro razvita industrija ♦ kapital / vlaganja 	Za dve pravilni rešitvi 1 točka, za eno 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi bližine gospodarsko razvitejših delov Evrope / lege v sončnem pasu / lege v modri banani / izobražene delovne sile se je industrija na severu začela razvijati hitreje. ♦ Zaradi boljših razmer za razvoj kmetijstva je imel sever večji hektarski donos / večji izvoz kmetijskih pridelkov. ♦ Boljša prometna infrastruktura je omogočala hitrejši razvoj gospodarstva. ♦ S skladom za razvoj juga Italije / Mezzogiorna so prepozno, neuspešno vlagali v kmetijstvo, industrijo. ♦ Z gradnjo tovarn težke in petrokemične industrije brez nahajališč rud / ustrezne delovne sile so bili na jugu neuspešni. ♦ Denar za vlaganje v gospodarski razvoj južnega dela Italije je poniknil v rokah mafije in skorumpiranih uradnikov. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi pomanjkanja lastnih energijskih virov / premoga / nafte je Francija vlagala v gradnjo jedrskih elektrarn. ♦ Zaradi velike porabe električne energije / želje po energijski neodvisnosti so gradili jedrske elektrarne. ♦ Zaradi naftne krize / dvig cen fosilnih goriv so vlagali v jedrske elektrarne. ♦ Francija lahko izkorišča hidroenergijo le na območju Alp in Pirenejev / ima omejene možnosti za izkoriščanje hidroenergije, zato izkoriščajo jedrsko energijo. ♦ Zaradi politične odločitve se je Francija usmerila v gradnjo jedrskih elektrarn. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Italije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ Afrika	
	1	♦ deagrarizacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ specializirano	
	1	♦ intenzivno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ pašniki	
	1	ena od: ♦ muha cece ♦ spalna bolezen	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	vzrok, dve od: ♦ visoka stopnja tehnološke razvitosti / gensko spremenjeni organizmi ♦ razvita mehanizacija ♦ velike posesti / večanje farm ♦ subvencije ♦ specializacija / monokulturna proizvodnja / kmetijski pasovi ♦ agrobiznis / korporacije, ki združujejo proizvodnjo, predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov ♦ poceni (najeta) delovna sila ♦ visoka intenzivnost	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
	1	posledica, dve od: ♦ nižja cena (na trgu) ♦ presežki hrane / hiperprodukcija ♦ nizka kakovost (hrane) ♦ možnost izvoza / tržna usmerjenost ♦ dobiček ♦ razvita predelovalna industrija ♦ visoka stopnja samooskrbe / manj uvoza ♦ manjši delež zaposlenih	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ Indonezija	
	1	ena od: ♦ Za pridobitev kmetijskih površin je zgradil (kulturne) terase. ♦ Z gradnjo teras / kulturnih teras / uravnane površja je človek preprečil erozijo tal / površinsko odtekanje vode / omogočil namakanje obdelovalnih površin. ♦ Z ustvarjanjem uravnanih površin na strmih pobočjih je omogočil uporabo mehanizacije / olajšal obdelavo kmetijskih površin.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ žlebiči / žlebič	
	1	ena od: ♦ korozija ♦ kemijsko (kemično) preperevanje ♦ kemijska (kemična) erozija / raztapljanje (apnenca) ♦ erozija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	terciar, ena od: ♦ (alpidiska) orogeneza / (alpidsko) gubanje / gorotvorje ♦ (horizontalni) tektonski premiki / tektonika ♦ približevanje / podirvanje / subdukcija litosferskih plošč / približevanje Afriške in Evrazijske litosferske plošče	
	1	pleistocen, ena od: ♦ (gorska) poledenitev ♦ ledeniško preoblikovanje (delovanje) ♦ ledeniška erozija ♦ ledeniška akumulacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ 5	
	1	♦ 2	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ A	
	1	ena od: ♦ Območja iz starejših / paleozojskih / silikatnih kamnin (peščenjak, skrilavec, glinovec) so bolj uravnana / nižja / primernejša za cestne povezave. ♦ Ker so paleozojske kamnine manj odporne (proti vplivom zunanjih procesov), je relief na njih nižji / uravnan / čez prelaze potekajo cestne povezave. ♦ Ker je relief nižji / uravnan / ima nižje nadmorske višine, čezenj lažje potekajo cestne povezave.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk. Upoštevamo tudi rešitve, ki pojasnjujejo slabšo prometno prehodnost na območjih, označenih s črko B.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ V Panonskem morju so se odlagali sedimenti / nanosi / kamnine / lapor in gline, ki so jih kasneje reke razrezale v gričevja. ♦ V morske sedimente so reke vrezovale svoje struge / doline.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ C	Vrstni red je pomemben.
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ razloženo naselje	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.
		♦ rečni relief / fluvialni relief	
		♦ Obpanonske pokrajine / Subpanonske pokrajine / Obpanonska / Subpanonska Slovenija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ C	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ 56,2 %	
	1	ena od: ♦ Delež se bo zmanjševal zaradi boljše / številčnejše kmetijske mehanizacije. ♦ Delež bo nižji zaradi staranja prebivalstva na podeželju / staranja kmečkega prebivalstva / opuščanja kmetijstva. ♦ Delež bo nižji, ker manjše kmetije propadajo / se vedno manj ljudi ukvarja s kmetijstvom / se velikost kmetij veča / se kmetije večajo / se vedno več ljudi zaposluje v drugih sektorjih.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Iz Slovenije se je pred 2. svetovno vojno v ZDA odselilo veliko ekonomskih migrantov. Tik po 2. svetovni vojni pa so se v Argentino selili politični migranti. ♦ Po 2. svetovni vojni se je zaradi nestrinjanja s sistemom / preganjanja / drugačnega razmišljanja v Argentino odselilo veliko političnih migrantov. V Slovenijo pa so se priseljevali ekonomski migranti iz Jugovzhodne Evrope ...	Pravilnih rešitev je več. Navedeni sta le dve. Za štiri smiselno uporabljene pojme 2 točki, za tri ali dva 1 točka.

Geografia dell'Italia 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila		
16	2		Alta pianura padana	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve pravilni rešitvi 1 točka.	
			Bassa pianura padana		
		Nel profilo pedologico la presenza di scheletro è molto limitata o inesistente.			♦ X
		I suoli più diffusi sono quelli con elevato contenuto di argilla.			♦ X
		I suoli sono ben drenati, la falda è molto profonda.	♦ X		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	ena od: ♦ erosione idrica dovuta all'instabilità del terreno (in pendenza, su substrato friabile) ♦ precipitazioni brevi e intense dovute a cambiamenti climatici globali	
	1	ena od: ♦ espansione di aree urbane ♦ cementificazione / impermeabilizzazione / costruzione di strade / costruzione di edifici e fabbricati ♦ compattazione dovuta a pratiche agricole scorrette	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ macchia mediterranea	
	1	ena od: ♦ le specie si sono adattate alle scarse precipitazioni con un sistema radicale più ramificato e profondo ♦ le specie si sono adattate alle scarse precipitazioni con l'ispessimento delle foglie / rivestimento mediante peli ♦ le specie si sono adattate alle scarse precipitazioni riducendo le foglie / convertendo le foglie in spine	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ aumentata	
	1	♦ un terzo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ Parco nazionale dello Stelvio	
	1	ena od: ♦ limita l'erosione del suolo ♦ trattiene il terreno evitando frane ♦ riduce il deflusso superficiale dell'acqua / permette all'acqua di infiltrarsi	
Skupaj	2		

Geografia dell'Italia 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ 2010 1950 1980	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	dve od: ♦ diminuzione del tasso di natalità ♦ aumento del tasso di mortalità ♦ saldo naturale pari allo zero / saldo naturale negativo ♦ diminuzione della quota di popolazione attiva ♦ calo della popolazione / diminuzione del saldo demografico / saldo demografico negativo ♦ innalzamento dell'età media ♦ diminuzione del tasso di fecondità ♦ invecchiamento della popolazione ♦ innalzamento dell'età media	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ NO	
	1	♦ SÌ	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	♦ Il miracolo economico italiano ha comportato intensi flussi migratori interni / dal Mezzogiorno verso il Nord Italia per cui le città (nell'Italia settentrionale) si sono espanse / per cui il tasso di urbanizzazione è aumentato.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50